

І чужому наукається,
І свого не забуває...

З ПЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

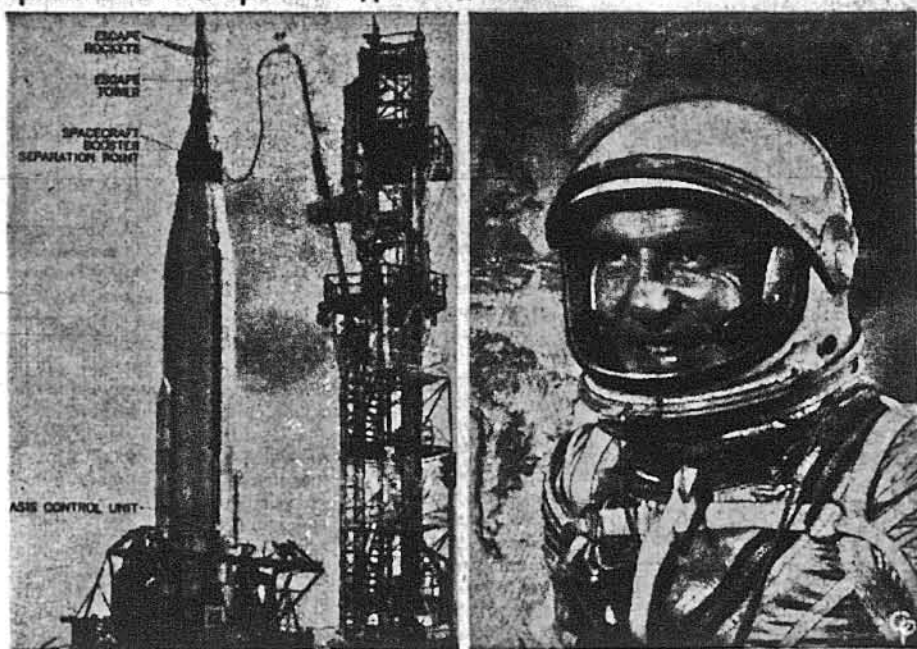
Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HENDERSON 4-0237
УНІКОС: HENDERSON 5-8740
Тел.: а Нью-Йорк:
BARDY 7-4125
УНІКОС: BARDY 7-5337

PIK LXIX. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ЖОВТНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 4, 1962 No. 190. VOL. LXIX.

КОМАНДОР ВОЛТЕР М. ШІРРА ВИПУЩЕНИЙ В ОРБИТУ І КРУЖЛЯЄ НАВКОЛО ЗЕМЛІ

Нейп Наверал, Флорида. — В середу, 3-го жовтня, о годині 8:15 ранку, командор Волтер М. Шірра з повним успіхом був випущений ракетою Атлас у своїй кабіні „Сігма 7” в орбіту Землі і кілька хвилин після того, досягнувши орбіти, відлучився з кабіною від ракети та почав своє історичне кружання в орбіті навколо Землі. О год. 8:35 рано, як ця газета йшла на пресу, командор Шірра минав Африку. Заплановано, що він шість разів облетить довкола Землі за 9 годин часу. Всей світ з найбільшою увагою слідкує за цим уже третім з чотирьох американських астронавтів довкола Землі.

Командор Шірра мав летіти при кінці вересня, але його лет відкладався внаслідок технічних неможливостей на середу 3-го жовтня. Він має кружляти довкола Землі над 5-ма континентами, крім Північної Америки, Африки і Австралії, ще й над Південною Америкою і над частиною Азії. Він не буде над Європою і над Антарктикою. Лет має тривати коло 9 годин, бо кожне кружання мало б тривати півтора години. Лет почався з летунської бази Кейп Канаверал на Флориді і має закінчитися яких 276 миль на північній схід від острова Мідей на Північному Шірра летітиме над 10 стейтами ЗДА (Алабама, Арізона, Каліфорнія, Флорида, Джорджія, Луїзіана, Міссісіпі, Нью-Мексико, Південна Кароліна і Техас). Але так буде тільки під час трьох перших кружальних, бо під час трьох дальших кружальних кабіна Сігма 7 зовсім не буде над ЗДА. Шірра відлету кабіни становитиме коло 17.500 миль на годину. Коли б астронавтом Шірри щось не йшло згідно з програмою, і він мусів би приземлитися після першого кружання, то він зробив би це над Атлантикою 500 миль на схід від Бермудів; коли б прикусове приземлювання відбулося після другого кружання, то воно було б 450 миль на схід від Бермудських островів, після третього кружання 800 миль на південний схід від Кейп Канаверал; після четвертого — 170 миль на схід від острова Мідей на Північному Шірра, закінчення лету після п'ятого кружання було б над тим самим місцем, що після шостого. Коли ж відбудуватиметься згідно з повним планом, то Шірра, будучи 1.150 миль на північний захід від Гуама, за допомогою окремого приладу зробить те, що його кабіна почне спадати вниз, щоб впасти з парашутом коло острова Мідей. Коли б це і з якихось причин це йому

ПЕРЕД СТАРТОМ ДО 6-КРАТНОГО ЛЕТУ НАВКОЛО ЗЕМЛІ. — На фото (праворуч) — астронавт Волтер М. Шірра в астронавтовому одязі. І вліво: Ракета Атлас із кабіною Шірри „Сігма 7”.

не вдалося, то астронавт Алан Б. Шепард зробить це за допомогою радіового сигналу з корабля, що стоїтиме 800 миль від Гуама. Кораблі чекають, а потім і на Атлантику і на Північному Шірра, щоб виконати астронавта після того, як він буде вже внизу. На Північному Шірра чекає літакосеєць Керсайд і три нічильники: Рено, Філіп і О'Бенсон, а дещо більше на південь в потівілі і нічильники Бокер Редфорд і Ейперсон, щоб допомогти астронавтові, коли б він рішився знизитися вже після четвертого кружання. Вперше лет астронавта Шірри мають передавати до Європи за допомогою комунікаційного супутника Телстара. Ця передача мала б відбутися навіть і тоді, коли б не вдалося лет. Телстар має бути вранці впродовж однієї півнодини в такій позиції, що зможе передавати до аудиторії європейських станцій.

Сенат схвалив на допомогу закордонів \$4,422,800,000

Вашингтон. — 2-го жовтня Сенат більшістю 57-ох до 24-ох голосів призначив на допомогу закордонів суму \$4,422,800,000. Палата Репрезентативів зменшила була запропоновану урядом суму на \$1,124,400,000, але Сенат привернув до цієї суми майже 70%. Рішення Сенату можна вважати за перемогу уряду, але це не є відомо, яке становище в цій справі займе Спільна Конференція Конференція, яка має узгодити різні між двома законопроектами Сенату і Палати Репрезентативів. Вже тепер говориться в політичних

Видатки на будову мешкань становлять рекордову суму \$60 мільйонів

Нью-Йорк. — Агенція Стендарт енд Пурс передбачає, що видатки на нові мешкання в цьому 1962-му році дійдуть до рекордних суми понад дол. 60 мільйонів, що буде на 5 відсотків більше, як в 1961-му році. Передбачають, що в цьому році збудують коло 1,390,000 мешканств одиниць. В лютому число нових

В найближчу суботу й неділю в Гамілтоні відбудеться Крайовий З'їзд та ювілейні святкування УНО Канади

Гамільтон, Канада. — В найближчу суботу й неділю, 6 і 7-го жовтня, тут відбудуться великі вранішні урочистості у 30-річчя існування та провідної діяльності Українського Національного Об'єднання і Братніх Організацій Канади. Протектором цих святкувань є прем'єр Канади Джек Діфенбекер, а в святкуваннях візьмуть особисту участь міністер праці Михайло Стар та інші високі краєвої і провінційні достойники. В рамках цих святкувань відбувається в приміщеннях місцевого Українського Національного З'їзду УНО і Братніх Організацій з Ювілейним Бенкетом, на якому головним промовцем буде міністер Михайло Стар в суботу, 6-го жовтня о год. 6:30 вечері, та Ювілейним Концертом, що відбудеться в неділю, 7-го жовтня о год. 7-й вечері в залі театру „Дельта”. Під час концерту промовлятиме провінційний секретар та міністер громадянства Онтаріо Іван Яремко, а в мистецькій програмі збірні і поодинокі хори УНО і танцювальні гру-

МОЛОДІ УКРАЇНСЬКІ КОЗАКИ З КУБАНІ ВСТУПАЮТ НА ТЕЛЕВІЗІ В ПРОГРАМІ САЛІВЕНА

Нью-Йорк. — Три молоді хлопці, українські козаки з Кубані: Василь Коваленко, Олександр і Микола Купина, які недавно виступали на міжнародній виставі в Шикаго, будуть танцювати і співати під вальсизі аккомпанімент на телевізії в програмі Еда Салівена в неділю, 14-го жовтня, о год. 7-й вечері на струці ч. 2. Як відомо, на програмі Салівена виступають і такі висококваліфіковані професіоналісти і ця програма належить до найкращих оцінюваних та найпопулярніших в країні. Тим часом, наші молоді артисти виступають в одному з ньюйоркських клубів у латинському кварталі по 15 хвилин двічі на день.

У Франції зголошено в парламенті недовір'я урядові президента де Голя

Париж. — 5 французьких політичних партій — Незалежна, Радикальна, Народно-республіканська, Ліберальна і Соціалістична — зголосили спільний внесок на ухвалення недовір'я урядові Жоржа Помпіду, що було б одночасно не з висловленням недовір'я президентові де Голлю. Підтримані в даному випадку й комуністами, вони мають 241 голосів, потрібних для переведення свого внесення. В такому випадку през. де Голь роз'явив би парламент і розписав нові вибори. Спир між де Голем і парламентом ведеться за рішенням де Голя представити 28 жовтня ц. р. на всенародній п'єбісці змін конституції, за якою наступний президент Франції обирали б в загальному і безпосередньому голосуванні. Французькі політичні партії, представлені в парламенті, не є засадочно проти такої конституційної зміни, але проти того, щоб в цій справі оминути парламент, всупереч виразній постанові конституції, що всі п'єбісми мусять переходити через парламент. Зате де Голь вважає, що коли теперішню конституцію прийнято в загальному п'єбісциті, то і п'єбісми може змінити п'єбісцит. Тепер, в обличчі одержаного бунту всіх партій і парламенту проти де Голя, він бачить-то плясує змінити взагалі структуру майбутнього парламенту та перевести через новий п'єбісцит таку зміну, щоб в парламенті не мали б більшості політичні партії, а репрезентанти — статків, корпорацій і професій. На цьому тлі розпалюється у Франції нова внутрішня криза. Тому, що на четвер загальнонародного голосування над внеском недовір'я урядові в парламенті, то за 2 години п'єбісцитом де Голь аннулює через радіо — телевізійну велику промову з мотивацією свого становища.

ЗДА з'ясували Польщі своє рішуче становище в справі Берліну

Об'єднані Нації. — Державний секретар Дін Раск координував в минулий понеділок з комуністичним міністром закордонних справ Адамом Радзичем цілу годину. За газетними інформаціями, Раск з'ясував Радзичем рішуче становище З'єднаних Держав в справі свободи Західного Берліну та звиняв його, що перешкоджає захотіти спутати військовий доступ до Західного Берліну, то воно спричинить війну. — Дін Раск координував у тому самому дні з міністрами закордонних справ Об'єднаної Арабської Республіки, Лівії, Тунісу, Лівану, Марокко і Мали, як і з французьким амбасадором в ОН Робертом Сейду. Він був теж на обіді в генерального секретаря ОН У Танта разом з високим американським урядовцем з ОН і державного секретаріату.

Сенатор республіканець із Нью-Йорку Джеймс Дженетс промовляючи на зборах Між-американської Ради, заявив, що ЗДА мусять виступити проти Куби, бо не можна дозволити на те, щоб на Кубі зростала комуністична збройна сила.

Д-р Т. Б. Цюцора викладатиме політичні науки в університеті в Галіфаксі

Нью-Йорк. — Д-р Теодор Богдан Цюцора, який відкриття 1961-го року був зазначений Українським Народним Союзом як вільний співробітник та виконував обов'язки редакційного секретаря і технічного редактора при завершенні підготовки текстів першого тому Англо-української Енциклопедії Українознавства, тепер одержав та прийняв посаду асистента професора політичних наук в університеті Сейнт Мері в Галіфаксі, провінції Нью-Шотландія в Канаді, куди він виїжджає вже в найближчу п'ятницю, 5-го жовтня. Свої нові обов'язки проф. Цюцора почне виконувати в понеділок, 8-го жовтня. Викладатиме загально- і політичне державознавство, політичну теорію і міжнародне право. Д-р Т. Б. Цюцора студіював у чотирьох національних закладах: у Львівському університеті, Мюнхенському університеті, Українському Вільному Університеті, на якому студіював правничі і економічні науки, та в Колумбійському університеті, де закінчив студії соціально-політичних наук. Проф. д-р Т. Б. Цюцора був секретарем факультету права і суспільно-економічних наук УВУ, згодом його головним секретарем з грудня 1949-го року до відходу з України. Належав до уряду Центрального Союзу українського Студентства як референт студій і культурно-освітніх справ чи голова контольної комісії і товариського союзу. С членом НТШ та кількох американських наукових об'єднань і співробітником УВАН. Входить в склад співробітників Енциклопедії Укра-

Проф. д-р Т. Б. Цюцора

знавства під головною редакцією проф. д-р Володимира Кубійовича. Як редакційний секретар і технічний редактор Англо-української Енциклопедії Українознавства відкриття м. р. д-р Цюцора переїхав основну перевірку та ряд доповнень в текстах до першого тому цієї важливої публікації, зокрема перевіряв і доповняв бібліографію та перевіряв точність перекладів, термінології і транслітерації. Приймаючи інші обов'язки, д-р Т. Б. Цюцора в межах своїх нових обов'язків і можливостей продовжуватиме також свою діяльність при остаточному завершенні видання першого тому АЕУ, що тепер переходить до друкарського складу, як і при плануванні розподілу другого тому. Вилід д-ра Т. Б. Цюцора з Нью-Йорку до нових обов'язків супроводять найкращі побажання його приятелів, знайомих і співробітників.

АМЕРИКАНСЬКІ КРАЇНИ НАРАДЖУЮТЬСЯ НАД ПРОБЛЕМОЮ КУБІ

Вашингтон. — У вівторок і середу — 2 і 3 жовтня ц. р. — відбулась у Вашингтоні велика конференція всіх латино-американських держав під проводом ЗДА, присвячена виключно справі Куби. Державний секретар Дін Раск відкрив наради 40-хвилинною промовою, в якій з'ясував загрозу з боку Куби, як випадково бази комунізму й фортеці, узброєної советською зброєю, та подав до відома напрямні американської політики у відношенні до Куби Кастра. Дін Раск зазначив, що З'єднані Держави переймають провід у змаганні до скріплення режиму Фідела Кастра, але стоять на базі останньої декларації президента Кеннеді, що збройний виступ проти Куби в теперішньому часі неперотрий і несправедливий. За коментарями преси, ця конференція американських держав має інформаційний характер і на ній не передбачувано прийняття ніяких постанов щодо будь-яких драстичних акцій супроти Куби. Проблема Куби — за доповіддю державного секретаря Раска — являє собою передусім політичну, а не мілітарну загрозу. Стервдив президент Кеннеді на обіді, що його влаштував для всіх учасників цієї конференції. Він заявив: „Масою за задання перешкоди експансії комуністичної доктрини з Куби, звідки вона поширюється як із бази, яка стала мостом причиною для загрози безпеки всіх нас”. „Тому — казав він далі — вважаємо, що це лежить в інтересі всіх нас, щоб ми у спільній зустрічі перебудували, як дії найдоцільніші задля зупинення експанції комунізму з острова Куби, та яких заходів треба вжити, які остаточно забезпечили б свободу кубинському народові”. Американська політика — твердять при цій нагоді пресові коментатори — змагає до того, щоб у тісній співпраці з латино-американськими державами довести до повної ізоляції Куби, але це не вдалося, бо однакові деякі південно-американські держави, як західно-європейські

Канадський міністер закордонних справ таврує советський колоніалізм

Об'єднані Нації. — Канадський міністер закордонних справ Говард Грін, що промовляв в час сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, гостро засудив намагання советського уряду і його делегації в ООН виступити в ім'я членів ООН проти колоніальних народів. Грін говорив: „В 1960 році прем'єр Канади пригадав Генеральній Асамблеї троє становище поневолення народів советської імперії. Там багато мільйонів не мають вогонді права на самовизначення, якого це права советський уряд домагався для інших. Це заперечування людських прав і підставових свобод каже серйозно сумніватися про ширість Советського Союзу в питаннях колоніалізму. Якщо ООН розглядають ситуацію в багатьох інших районах світу, вони не можуть не бачити країн під советським пануванням. Хартія принципів людських прав і самоопреділення має бути універсальною у її припиненні до усіх народів”.

У СВІТІ

У Шведно-Африканській Унії неодноразово виник ризик спір з приводу — до цього. Тамохніні хвороби, що нашкодили внаслідок хронічної посухи, користувались рекомендаціями міністерства хліборобства ракетами, які, вдаряючи в насуспензію хмар, спричиняли дощ. Поміняючи, що деякі недотримані фарми не вміють орудувати тими ракетами, стягали дощ не на свої, а сусідські поля, раптом проти викликання такого штучного дощу виступила Голландська Реформа Церква в спосіб офіційного органу, як про її антирелігійного акту „стріляння в небо”. Почалась неперемінна полеміка на цю тему. Між Парижем і Вашингтоном ведуться дипломатичні розмови на тему затіснення взаємин між Францією і Західною Ні-

Суд продовжує акцію проти губернатора Міссісіпі; в Оксфорд спокій

Нью-Орліс, Луїзіана. — Окружний Апеляційний Суд ЗДА 2-го жовтня відмовив відкликати оскарження губернатора Міссісіпі і його заступника в тому, що вони не виконали заарештованих федеральних суду. І губернатор Росс Барнет і його заступник Пол Б. Джаксон мають до 12-го жовтня виправдатися в суді і довести, що вони не протиставляють судовим зарядженням. Одночасно суд визнав, що головні урядовці Університету Міссісіпі виконали рішення федерального суду і прийняли до університету студента негра Джеймса Мереліта. В Оксфорд 2-го жовтня був спокій, частина студентів виявляла словами своє

незадоволення, коли Мереліт в товаристві судових маршалів ішов до університетського будинку, але відділ війська розігнав тих студентів. Сам Мереліт задоволений із свого побуту в університеті. Він сказав, що деякі студенти в класі вітали його звичайним словом „галло”, а інші виявляли своє незадоволення. Мереліт сказав, що він ставався дистанційно до університету не так для свого добра, як для добра Америки, щоб допомогти вирішити справу расової сегрегації в школах. Частина війська відійшла з Оксфорду, але залишилися військові відділи, які дають про порядок. Генерал Вокер в шпиталі і лікарі мають ствердити, який з його психічний стан.

В АМЕРИЦІ

Президент Кеннеді 27-го вересня підписав закон про контроль фармерських продуктів і висловив надію, що той закон допоможе зменшити надмір фармерських продуктів у урядових магазинах, підтримав тверді ціни на харчі та втримав доброту фармерських родин. Велика частина фармерів не задоволена з цього закону. Найвищий Суд ЗДА видав без зарядження про те, що є порушення конституції, коли в публічній школі починається шкільне навчання латинською, а в Нью-Йорку традиційний звичай виправлено т. зв. Червоку Службу Вою в католицькій катедрі св. Патріка, яку правні мейнсборн Стіфен Келлергер, а присутні були

кардинал Спелман, список Джон Врайт із Пінсбурга, по-сидки Вагнер та численні судді, бо в судах почалися процеси після акцій. Новий Оксфордський словник, що його щойно видали, не має нового слова „твіст”, бо редактори нового видання вважають, що той таке щось не здобув собі такого значення, щоб його втягати в словник. Власник нагороди Нобеля, професор Стенфордського університету д-р Йонсуа Деллерберг нагородував у Протоколах (Просідінг) Крайової Академії Наук статтю, в якій твердить, що на планеті Марс є гарні місця і вулкани. І тому там можливе є мікроскопічне життя.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1948

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 348, JERSEY CITY 2, N.J.

Стриги в Міссісіпі

Історія в Міссісіпі взяла такий оборот, як його можна було сподіватися відразу. Бо ж наперед було відомо, що губернатор того штату і його дорадники борються за безнадійну справу: вони не встигли вистояти проти закону, проти Президента, проти публічної думки, проти більшості народу та проти федеральної влади з усіма засобами екзекутивної влади. Тому від першого ж дня, коли тільки Міссісіпіські расисти спротивилися були прийняті мурани Джеймса Мередіта, колишнього летуна, ветерана корейської війни, до університету в містечку Оксфорд. — Остаточне вирішення спору не підлягало сумніву і залежало тільки від часу, коли воно прийде. Добре сталося, що університетські влади, як і сам губернатор та його заступники, що спершу не допускали названого мурани на територію університету, підкорилися федеральній владі і в практиці призначили призначити расової сегрегації того університету. Добре теж сталося, що вони звернулися за захистом до студентства зберегти спокій і підкоритися законам. Але вони не взяли на увагу, що людська аждаха, це не є гума, що не можна викручувати досуху, і що дуже небезпечно грати на істинних жорб. Безперечно підключився впровадити тижня і торчання найбільш демагогічних фраз, насичених расовою ненавистю, мусило вийти плодом. Вони й проявилися авантюризм і обман університету і студентських гуртожитків в Оксфорді, внаслідок яких загинули дві особи, а багато було ранених.

Очевидно, що ці жертви — це вислід трагічного непорозуміння, бо ж криваві сутички на тлі расових спорів у 60-их роках 20-го століття, та ще й в країні такої свободи, як Америка — це справді абсурд. І тому відступ цих подій в Міссісіпі, і раніше, коли це йшла боротьба за допущення Мередіта до університетського будинку, і тепер, коли він вже так опинився, але ж після введення до містечка 3.000 війська й кількох сот федеральних "маршалів", — отож відступ цих подій за кордонами Америки надзвичайно прикрий. Це найсмішніша історія, яка дала до нас з-поза океану. — писав один поважний і найприхильніший до Америки французький часопис. І цей короткий коментар найкраще характеризує настрій прихильців Америки у широкому світі. Для ворогів же її це несподівано новий шир, це новий скарб для їхньої пропаганди ненависті проти Америки, для знецінювання її та очорнювання. Комуністична пропаганда в широкому світі представляє події в містечку Оксфорд в Міссісіпі, наче характеристичні для відносин у цілій Америці, лежить плем'я расова ненависть з кривавою до нещасних муринів!

Губернатор штату Міссісіпі стоїть далі на становищі, що спокій в Оксфорді і в цілому штаті настав би найшвидше тоді, якщо забрав би геть муринів з університету і відкликали федеральне військо та "маршалів". Він не бачить, ніяк не бачить і оскільки виконавці федеральної влади в тому, що вони "непотрібно" стріляли, промовчавши, що стрілянина не була тільки з одного боку. Знову ж з офіційною комуністичною генеральною прокуратурою осканжується стейтсмену поліцію, що вона — за наказом згорі — зникла з університетського терену саме тоді, коли почалися заворушення. І байдуже придилялися їм з авт. Але це річ другорядна, що був безпосереднім спричинником стрілянини і людських жертв. Коли ж рухаються — трішки легше, і ці жертви, хоч які вони трагічні — це такі тільки трішки припадкові дивні — нересурси, що їх трудно викоренити з людських душ і з атмосфери, яка ще залишилася після минулих сторіч. Таке потрясіння з людськими жертвами здебільша приписує процес ліквідації перекітків. Якщо ж у цьому випадку це стається, то загини цих випадкових осіб в Оксфорді в минулу неділю ввечері — не був зайвий і принесе користь для великої і доброї справи.

Рільництво в ЗДА і в СССР

Загальна країнова продукція ЗДА становила в 1961-му році \$521 мільйон доларів і економічне передбачають, що в 1962-му році досягне вартості \$570 мільйонів у річному відношенні. Якщо порівнювати ці цифри із загальною продукцією Советського Союзу, то ЗДА продукують в два рази більше, як СССР. Малою ціною лише шість відсотків населення цілої земної кулі, ЗДА дають половину світової промислової продукції.

Проте, найбільш показовим для передового становища З'єднаних Держав у світі є сільськогосподарська продукція цієї країни. За останніх сто років у цій ділянці ЗДА перешли справжню революцію, модернізували своє рільництво в кожному відношенні і збільшуючи непомірно рільничу продукцію. Сто років тому американський фермер міг харчувати свою родину себе, свою родину та ще й продавати ще кілька сторінок осіб і задіяти їх частинно. Щоб виробити один бундель кукурудзи, він мусив працювати дві години. Сто років тому шість мільйонів сільськогосподарських робітників прохарчувувало тридцять мільйонів американського населення. Тепер, щоб виробити бундель кукурудзи, американський фермер потребує дев'ять хвилин, і всього лише сім мільйонів фермерських робітників прохарчують 185 мільйонів американців. Значить, американський фермер продукують сьогодні таку кількість харчів, що вистачає для 25 осіб, замість для п'яти осіб сто років тому. До того харчі тепер куди кращі й різноманітніші, як були колись. Ще треба додати, що американський індустриальний робітник у ЗДА витрачає тепер на харчі лише одну п'яту частину своєї зарплати, тоді як британці і французи витрачають на прохарчування по 30% свого зарплатку, а советські громадяни — 50%!

Якими високими показниками може похвалитися американська рільнича продукція, якраз і переколює показує порівняння кількості вирощуваних у ЗДА рільничих продуктів із такою ж продукцією в Советському Союзі, зроблене на підставі даних, зібраних американськими департаментами рільництва. Наприклад, кукурудза американські фермери продукують у понад два рази більше, як советські радгоспи і колгоспи: у ЗДА збирають її щорічно по 48,3 бундла з акра, а в СССР — по 21,7 бундла. Сої продукують у ЗДА по 23,7 бундла з одного акра, в СССР — у два рази менше — 7,5 бундла. Пшениці у ЗДА родить по 26 бундла з акра, в СССР — по 11,4 бундла. Картоплі продукують у ЗДА 184,3 центнера з акра, в СССР тільки 82,4 центнера. Вівса — у ЗДА 45,5 бундла з акра, в СССР 23,3 бундла. Ячменю: 31 бундла з акра, — 18,7 бундла в СССР. Жита — у ЗДА 19,7, в СССР 12,7. Тютюну — 155,9 фунта у ЗДА, 101,7 в СССР. Перевищує Советський Союз З'єднані Держави тільки в продукції бавовни і льону — продукція яких в СССР становить 61 фунт з акра, а в ЗДА 44,8 фунта. Наведені цифри підтверджують факт, що загальна рільнича продукція ЗДА перевищує власне советську. Але й вони не показують справжнього відношення між продукцією рільництва обох країн, особливо ж коли взяти до уваги, що загальна постійна площа у ЗДА становить 329 мільйонів акрів, а в СССР — 501 мільйон, і що в ЗДА у сільському господарстві працює 7.400.000 осіб, а в Советському Союзі — 48.300.000.

Усі ці дані показують, як не можна краще гою перевагу американської вільної господарської системи над советською комуністичною і всю відсталість советського рільництва в порівнянні з американським. Волночас ці цифри свідчать про те, що переважання Хрущова та його "експертів" щодо успіхів у перегонах з Америкою є звичайним пропагандистським блефом. Ні прототомі семіріччя, ні навіть впадощі передбачення у воєній програмі КПСС 20 років не поведеться більшовикам не то перегнати Америку, але навіть її хоч би трохи наздогнати.

ОТРУТА ДОВКОЛА НАС

Деякі читачі "Свободи" пам'ятають, як кілька років тому секретар здоров'я переламав Дієм Подієм наказав був вилучити з продажу деяку кількість журавини: куці цієї рослини посилали порошоком, який може спричинити пістрак. Це була голосна справа і про неї дебатовано в Конгресі та в фермерських організаціях. Уряд дав тоді відшкодування за знищену журавину.

Напевно дехто пригадає собі подібну історію з курми, м'ясо яких визнавали за небезпечне для здоров'я людини, бо тих курей годували хемікаліями, що викликають у деяких їхніх внутрішніх органах пістрак.

Тепер ці справи призабулися, люди їдять і журавину і курятину, бо фермери не вживають уже тих хемікалій. Аж оце недавно вийшла книжка Ракел Карсон, яка пригадала ті неприємні історії. Ця книжка має назву "Мовчазна весна" (Сайлент Спрінг), бо в ній розповідається про весну, коли не чути було співу вільшанок: ці симпатичні пташки вилетіли після того, як налізли хемікалії, видобуваючи їх з землі, здобравши порошок ДДТ. Авторка цієї книжки оповідає далі про те, що на площі біля Мічиганського університету жили ДДТ, щоб знищити ведугу, яка поширилася на в'язях, і внаслідок чого число вільшанок на тому терені зменшилося впродовж року з 370 до 37-ох.

Та поки ближче приглянемося думкам авторки, нагадаємо дещо з філософії Дж. І. Родейла, промисловця, драматурга, кінового продюсера та членом так званого "природничого огородинства", який видає журнал "Організм гарденінг" і "Превеншен". Родейл оповідає таку історію про хемікалії:

Він купив 30 цюбів вилуплених курчат. Одну половину з них почав годувати хемічними харчами, а другу половину органічними. Оці "хемічні" курчата не мали апетиту, а "органічні" не могли насититися в своїм курнику. Через чотири дні хемічні курчата потребували на 4 години більше часу, щоб насититися, а порівнянні з органічними були розвешаними. Однієї ночі до курника закралася щур і з'їла троє курчат. Всі вони були органічні. Найближчої ночі щур з'їв 11 курчат, не торкнувшись ні одного з тих, що жили на органічній їжі. Одні органічні курча, які залишилися Родейлу пустив між хемічними. Найближчої ночі його з'їв щур.

Родейл трохи гумористично пояснює це явище. "Чи не значить, — питає він, — що коли ви споживаєте самі тільки органічні харчі, то вас швидше зможуть з'їсти щури? Ні, це значить, що курі і щурі кмітливіші від людей, бо вони знають, що є добре для них".

І ось всіляких хемікалій отруту повно в наших домах, пивницях, городах і садах. Ними ми ниймо мук у своїх кімнатах, міль на одязі, комах на вазаках і на кущах в городі, хабазя на підвір'ях. Ми обрискуємо хемікаліями дерева, і то кілька разів річю, бо без того всі овочі поїнати хробаки. Хто не обрискує навісні аблуні чи сливи, той не матиме ні одного нехробач-

Висіль Гальченко

АЛЛЕН ДОЛЛЕС ПРО ХРУЩОВА

У серпні цього року в Сан-Франциско, на річному зібранні Американ Бар Асоціації, колишній керівник центральної розвідки ЗДА, Аллен Доллес, виступив з промовою, в якій дає оцінку Хрущова, комунізму та найновіших подій в СССР.

Аллен Доллес виступав, як приватний громадянин, але говорив не про приватні справи, — говорив, як державний муж, який довгі роки керував офісію з найвідповідальніших для безпеки країни установ.

На початку холодної війни ми визнали необхідність координації нашої розвідки з розвідкою зовнішніх дій та оцінки світового становища, як частини нашої національної оборони. Океан перетас бути тим велетенським простором, що забезпечував Америку від ворогів, а залізна заслона оточила комуністичний світ. Це — логічно подібний гітарем на розвідку при виконувани обов'язках своєчасно давати оцінку комуністичній діяльності, яка могла б вплинути на нашу безпеку.

Ми маємо досить добрі уявлення про військову потугу СССР і червоного Китаю. Ми також знаємо, що хочуть зробити з нами комуністичні вожді: вони замірюють, рано чи пізно, нас знищити. Але вони свідомі того, що перевага все ще по нашому боці. Тому комунізм намагається поки що досягти обмежених цілей, як Берлін чи Ляос.

У зв'язку з цим, сказав А. Доллес, "фундаментальним завданням американської розвідки — у фазі так званого мирного співіснування — є визначити, до якої межі комуністичні вожді готові йти на ризик".

Визначити такі межі не легко: у комуністичному бльозі все застережено, немає пресових дискусій, та й самі провідники комунізму не завжди задалегідь можуть визначити ліній дії у всіх деталях.

Лекція Перл Гарбор та зростаюча загроза комунізму спонукали наш уряд заснувати розвідку служб в світовому бльозі, що забезпечує, немає пресових дискусій, та й самі провідники комунізму не завжди задалегідь можуть визначити ліній дії у всіх деталях.

Потім доповдав перехід до аналізу тих труднощів, що їх мали Ленін — з його невідомими експериментами революції, Сталін — з його каральною машинною та залежним політичним апетитом, а тепер Хрущов і Мао. Диктатор Хрущов даремно намагається звалити вину на Сталіна, бо ж він сам був сталінцем. Він лише змі-

шування сільськогосподарських шкідників, сказав: "Пані Карсон поставила кілька запитів, а між ними й такі: що станеться з нами за 20 років? І саме тепер ми повинні глибоко задуматися над тим, щоб знайти відповідь на цей запит".

Кількі тактику, але й далі виступав сталінським рішенням як в СССР, так і в світовій політиці: "Визначити поведінку комунізму у своїй країні, але не відмовлятися від диктатури, провадуючи співіснування з кожною, але не зменшуючи тиску на Заході, він просто вводив необхідні зміни в тактику комунізму. Факти сили, зростаюча могутність Америки і всього вільного світу він враховує, але не відходить від стратегічних цілей комунізму".

А. Доллес ствердив, що Н. Хрущов віддав тепер до так званої "сильної тактики" — тактики просочування і відливання по шматочку, політичних ковбас, як це було в Чехо-Словаччині та на Кубі, в деяких місцях Африки і в Ляосі. "Програма Хрущова, хоча й менше притягальна, як сталінська, має ту саму мету, що і сталінська, але користується тактикою "політичних ковбас" у світовому маштабі".

Згадавши слова Хрущова, що капіталізм, мовляв, сам собі вирине могилу, Аллен Доллес назвав багато справ та проблем, які сам Хрущов мусить "закопувати", а саме:

— зростаючі в світі свідомість, що рівень життя в СССР значно нижчий від рівня життя у капіталістичних країнах; — зростаюча масова свідомість комунізму через усі стіни й бар'єри;

— він повинен спробувати завоювати чи якоюсь мірою зменшити надії підрастаючого російського (все ще нема народів СССР! — ВІ) покоління, особливо студентів, інтелектуалів та північних класів, які сподіваються здобути більше свободи;

— він стоїть перед фактом, що вільні професії в Європі, в Америці і майже в усьому вільному світі виступають проти комунізму, проти примусової праці в комуністичній системі;

— закопати хибність теорії Маркса про обов'язковий провал капіталізму, викликаний внутрішніми причинами; — він повинен спробувати закопати і той факт, що комунізм викінчив свій запас ідеологічних аргументів, і нині зростаючий імперіалізм та агресивний колоніалізм існують тільки під червоним прапором;

— закопати спроби оточити підкорене комуністами населення залізною заслоною, бо що таке залізна заслона для воїни не можуть розраховувати на те, щоб нас обдурити... На Заході не глухі і не сліпі!"

Потім доповдав перехід до аналізу тих труднощів, що їх мали Ленін — з його невідомими експериментами революції, Сталін — з його каральною машинною та залежним політичним апетитом, а тепер Хрущов і Мао. Диктатор Хрущов даремно намагається звалити вину на Сталіна, бо ж він сам був сталінцем. Він лише змі-

шування сільськогосподарських шкідників, сказав: "Пані Карсон поставила кілька запитів, а між ними й такі: що станеться з нами за 20 років? І саме тепер ми повинні глибоко задуматися над тим, щоб знайти відповідь на цей запит".

Виктор МАЗУР

Борис Антонович-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(5)

Сторож Ісмаїл, знаючи, що лікар не терпить собак у дворі, бив її всім, що траплялося напощати, якщо вона, загавлявшись, не чула здалека його крові; дити хворіли переймали її, силкуючись і собі чимось допити очанілий таурин; і все ж не знаходячи на це, Олександр Іванович за день, за два знову бачив її у дворі. Чи заворушена, гнана задушею, вона забувала про небезпеку, чи чигала на неї в лікарняному дворі, чи небезпечно була така селя в її страшиному житті, що їх годі було стеріти, але вона знову з'являлася, щоб знати раз не-

реконати, що нічого істину тут нема й не може бути, і разом із тим, щоб іще раз згадати настрій Олександра Івановича. Олександр Іванович не раз, побачивши голуду, зацікавлено суку, пригадував, що він будь-коли читав про собаку, і все те так чи так вкладалося в поняття, до якого він звик ще з дитинства — собака — друг людини.

Ця ж потвора була хіба що тільки саркастичною гримасою на ці слова, які так часто повторювали колись його батько — мисливець. Силку назву, яку мав би дати їй Олександр Іванович, була — гідота. Але разом із тим вона була й живою, якраз оголеною алергією чогось такого, що не продумав іще Олександр Іванович, про

що, власне, не хотілось думати, а воно само настирливо лізло в голову.

Тим часом узбек, присутній, що ближче до лікаря, вів свої думки:

— От, значить, я і кажу Абдулі... (Абдулі — це бравий, молодий брат. С це й другий брат, але Абдулі — старший від нього)...

Олександр Іванович перелік на нього здивованою очі, наче щось вгледів узбека, і намагаючись зосередити свою увагу на хворому, злегка хитав убік головою, немов хотів цим рухом відкинути від себе решту недоманих думок.

Що бовлять? — перервав він раптом балакучого пацієнта й пильно оглянув усю його постать.

— Бовлять? — здивовано перепитав узбек, немов не сподівався від лікаря такого запиту. Адже треба перше випласти долуду все, як було, а тоді вже — про бовлі. — Бовлять жінки в бовлі... отут саме, — показав він зявоту пальцем під праву паху й зарізав же повер-

нувся до своєї розповіді: — Абдулі, розумієш, хоче, щоб їхати зараз до Тігерману, а я йому кажу: "Тігерман далеко, а вже ось-ось вечір, небаром ніч..."

— Скільки днів бовлять? Два, три, тиждень? — не слухаючи далі розповіді, перервав узбека Олександр Іванович.

— Скільки днів бовлять? — знову здивувався узбек і розвів непорозуміло руками: — Бовлять чотири дні... Так ось, значить, Абдулі...

Олександр Іванович далі не чув його. Увага випадково зацікавився за словом "Тігерман", і він подумав: зовсім як не узбецьке слово! швидше скликається на німецьке чи швейцарське прізвище: Зеєман, Мугерман, Тігерман... Олександр Іванович думав і знову спробував перемогти самого себе й послухати, як готиться хворого до кінця. Він простягнув руку до стетоскопа, готуючись обслушати огруддя узбека, та знову його уті запаротило беззачею:

Абдулі: "Сонце заходить, кінце! Усе лягати спати, всі спити: кінц, корова, ішак, таук"; не можна тепер їхати до Тігерману...

І Олександр Іванович одскочив простягнувши руку назад. Узяв ручку й рішуче написав у журналі в графі "Діагноз": Ніхт. Підписав і, виходячи з-за столу, сказав до фельдшерки:

— Дайте йому який-будь лінімент і поставте на правий бік бавки...

III

Вийшовши з амбулаторії, Олександр Іванович не пішов одразу додому, хоч у шлунку відчувалася неприємна порожнечка, від якої навіть трохи жутило. Кортіло перше глянути, яку шкідливість і він подався через садок на город. Настрий йому дедальніше псувався, він був якраз невдоволенням і з сьогоднішнього дня, і з самого себе. Все йшло не так як слід! І з туберкульозною не довів, власне, до кінця, і з цим балакучим узбеком обійшовся абияк, як архаїчний

фельдшер-п'яниця, — картав себе Олександр Іванович. — І, як на те, що це сука!... Олександр Іванович на довершення всіх прикриттів захотілося конче знайти капосні сліди її сьогоднішнього наскоку. Обережно розсуювачи тонке гілля молодих дерев і широко переставляючи ноги, щоб не наступити на цвіт, Олександр Іванович повернувся до двуду. Тут звичайно перетазала на лікарняну садибу собака.

— Ну, ось, так і знав! — сказав він сердито до себе, схилившись над переламаною гудиною, кінцею якої вже почав всихати. — Мерзотниця! І що з нею робити?...

Олександр Іванович пішов далі, пильно шукаючи очима нових наслідків руйнації, коли нараз почув недалеко дуваву голос матері. Мати тихо розмовляла з кімесо.

"З ким це вона?" — здивувався Олександр Іванович, згадуючи, що мати й досі майже нічого не знає про улюблену, окрім хіба назви, бо без цього годі було

повернутися на базарі; а як що й випадало їй коли стиркати до пантоміми.

Мати стояла до нього спиною і, схилившись, приприсувала когос:

— Іж, Іж, кошлат! А голудна яка, а брудна!...

Мати простягла наперед руку й, мабуть, присіла, бо майже зовсім зникла за густою смоугою прив'язаних до жердин високих помідорових кущів. Зацікавлений Олександр Іванович швидко обійшов грядку з помідорами й наблизився до матері збоку. Але який же був його подив, коли він побачив, що мати пестить рукою гідку, однооку суку!

— Ну, ось, мас! — скрикнув він водораз і з подиву, і з обурення. — Я наказую всім гнати її, не маю через неї покою, а ти її, мамо, принадуєш!...

Сука, почувши чоловічий голос, бовля відскочила назад і, облизуючи довгий язик, облизала губки, крідкою зирнула на Олександра Івановича, видимо, згажуючи, чи можна ще сподіватися

сказав, що для деяких, особливо новопоселих країн, програма комунізму ще може мати притягальну силу. Але: "Я вірю, що поліція комунізму стає що дає, то слабшою".

І далі: "Офіційно російський народ тепер не бере безпосередньої участі в рішеннях свого уряду. Однак, виникає враження, що в Росії по раз раз голоснішими стають вимоги більшої свободи, справедливого розподілу наслідків праці"... Хрущов, на думку доповідача, прислухався до цих вимог. Вік, наприклад, виступив до СССР оркестру Бені Гудмана не тому, що любить джаз, а тому, що підсоветський люди люблять джаз.

Закінчуючи свою промову, Аллен Доллес фактично визначив політичну позицію держави Держав супроти комунізму. Він сказав: "Хрущов закликає, що він хоче мирного змагання комунізму з вільною західною цивілізацією. Але іб-мійсь він не вміє жити на це. Все одне ми будемо невпинно цього добиватися. Будемо наполягати, щоб він не сам виконав. Доб'ємся чесної оцінки кожної з систем. Нехай їхня економіка, культура і їхня життєва філософія спробують порівнятися з нашою. Я не сумніваюся щодо наслідків".

Безперечно, концепції А. Доллеса — цікаві і глибокі — не є лише його концепції. Вони досить поширені по цей бік океану. В них він цілком оминув Ахїлєсову п'яту Советського Союзу — проблему національностей, що дає Заходові в руки великий атут у політичній розгрі двох систем.

Відомо, що Москва грас на національних почуттях у світовій політиці ("національно-визвольні рухи"). А. Доллес оминув цю проблему, зводивши все до економіки та релятивного поняття свободи. Росія підбила багато народів і експлуатує їх як колонії. І тому замало побіжної згадки про колоніалізм та імперіалізм під червоним прапором. Політики мусять враховувати національні питання вроді, бо воно виходить з природи людини.

Вся історія комунізму — це історія брехні, зрад, порушення договорів і т. п. Чому ж і від кої Америки мас добиватися "чесної оцінки кожної із систем"?

ЛІСТИ

Вже на верхов'ї
листа пожегто...
Там берега білі
ніжно шелестіла:
"Не стеліть ласаню
біля ніг тумане,
Не горіть до мене,
синай дідугане!
Не торкайся нусом
од дівої груди —
З того залишились
любові не буде!
Он де клен багряний
на крутій обочіч
Дивиться на мене,
аж палають очі.
Він листки широкі,
золоті, осянні
Шле мені рікою
на узор'ї пни.
Я схилився низько,
ті листи читав,
Хоч він і не бачив,
та його кохав.
Він бо не жаріє:
широко любов'ю!
Списані листочки
молодою кров'ю.

Виктор МАЗУР

Український Народний Союз — це суто демократична українська громадська організація. Організація членів, — це не тільки забезпечення себе і наших рідних матеріально, не значить бути експлуатованим його набагато вибраних, чи бути використаним його керівництвом.

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE
PART-TIME WAXERS
від 5-го год. вечора.
Головний офіс:
15 Moore Street, Rm. 907
6th South Ferry
NEW YORK, N. Y.

Потрібно
ПРОДАВЦІ
до української м'язарні.
Платня після умови.
Головний офіс:
EUROPA MEAT & PROVISIONS
527 Jersey Avenue
JERSEY CITY, N. J.
Tel.: NE 5-2221

КОМІСІЯ
Досвід.
Мульти м'язар. Телефонуйте
у цілий тиждень.
Floral Park 2-6228
(між год. 8:00-5:00 P.M.).

МУЛЯР, СТОЛЯР
І ПОМІЧНИК
Вимагається досвід Long Island
Estate і факція каміня і муляра
цементу, столяр і помічник.
Мульти знати ставити стіни
і малі будинки. Праця цілий
рік з заповнення помешкання
або без. Писати по-англійськи
або іноземні мови і досвід до:
Mr. ALFRED DOBY
955 — 5th Avenue
New York City

STATIONARY ENGINEER
N. Y. C.
Steam & Refrigeration License.
\$125 тижнево.
Жарти і компанія бенефіт.
Досконала нагода для відпо-
відного чоловіка.
CO 5-6000 Ext. 61
в год. 9 A.M. — 4:30 P.M.

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ГОСПОДИНЯ
до приємного дому.
родина з 4 осіб, діти в шкільно-
му віці (14 і 11) в Great Neck,
близько парку. Власна кімната з TV
і ланцюжком, близ. станції, 5/2
днів, добра платня для відпо-
відної і останній рекоменда-
ції. — Кликати:
NU 2-8143

HOUSEKEEPER — COOK
English speaking.
3 children in family. Lovely home,
Manhasset, L. I. Private room,
high wages. References required.
Call:
MA 7-6594

У гостях добре,
дома гірше
Історична оренда
Ціна — \$0.80
"СВОБОДА"

ПЕТРО ПУЦІЛО каже,
що ключем до
успішного
ощаджування є:

TRIDENT
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
100 West 5th Street, CHICAGO 5, ILLINOIS Tel: PH 5-6000

Німецька ВІНАГОРОДА (компенсат)
Примусові робітники, як також ті, що були арештова-
ні, ув'язнені нацистами, або держані в таборах праці чи
концентраційних таборів під час війни, і в результаті цих пе-
реслідувань залишилися каліками або хворими — мають
тепер право вимагати відшкодування від німецького уря-
ду — і мають право на пенсію, яка покритиме минуле.

Офіційна дата на зголошення відшкодувань
КІНЧИТЬСЯ В ГРУДНІ 1962 РОКУ.
За безплатними інформаціями, приготуванням скарг і ви-
повненням справ згідно з ним власними, головними до:

FREGATA, Inc.
509 FIFTH AVENUE — NEW YORK 17, N. Y.
Room 604 — Tel.: MU 7-0474 (5)

UNITED REAL ESTATE CO.
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA 32, N. Y.

Кирило Цесовид

ВАКАЦІЙНІ СПОГАДИ

Неділя 5 серпня ц. р. від-
різнялася від інших дощових
і жарких попередніх днів чис-
ловою погодою на оселі „Ді-
брова“ у Дітроїті. Цьогож дня
подвійні тут імпрези. Посвя-
чення у гудульському стилі
збудованої каплиці для ужит-
ку Платуна і громадянства,
і річний пісний хор „Трем-
біта“. О год. 11 на похилій
площі під лиском розташува-
лися відвідувачі „Діброва“,
батьки і симпатичні Платуна,
а в тіні дерева духовні офі-
гувалися до Служби Божої.
Хор „Трембіта“ у святоточну
настрої радо брав участь у
Службі Божій, щоб своїм спі-
вом звеличати Божественну
відправу, яку правляв оо П.
Чавс, і швидко перенесений до
Дітроїту, відомий організатор,
проповідник і патріот о. д-р
В. Гавлич, та о. Микола Ду-
бицький. Надхненна пропо-
відка „Боже Великий“, по-
священі каплиці, закінчи-
ли це небуденне торжество.

Свійкий воздух загострив
апетити, прийшла обідня по-
ра. По обіді відпочинок і гу-
тірки, аж врешті голосники
сповістили, що розпочнеться
програма хору. Нашим най-
меншим віддані першою.
Управа хору, голова В. Диг-
дало, подбала, щоб наші най-
менші організовано забави-
лися. Голова хору при помо-
чі п. Савчуків доглядали
розбавлену дітвора. Слідують
питання з історії хору. Всі
руки піднімалися вгору. При-
сміли слова признають лину-
ть з діточих уст під адресою хо-
ру. Інж. Б. Сторожук не дар-
мо. Пускає на хвилях етеру
плативні і тейни хору. Інж.
С. Турянський зі своїм „шта-
бом“ пущив в рух „лінійкову
медицину“. П. В. Кузьмин
о. Бартків відповідалі за
програму приготували сто-
ли і крісла для струнної ор-
кестри, яка коротко має ви-
ступити з цікавою програмою.
Буфет „Трембіта“, як завжди,
без конкуренції. Пани: М.
Цісарук, С. Дуб, і С. Коло-
ницька при досконалих по-
мощі інших хористок, легко до-
дали собі раду з атакуючими
їх „диджіше“ гостями. Усе
відбувається чесно, тактовно,
присмо.

Слідують виступ струнної
оркестри. На траві позасіда-
ли у козацьких і жіночих по-

зах хористи. Солісти хору по-
півсяють. Міросла Брездєн
з чуттям виконує „Місяцю яс-
ний“, хор підхоплює — вас я
благаю, груди облетіте!“
Пан Кавіок з переконанням
проспіває „Ой казала мені ма-
ти“, і знов хор докінчує „Ой
мамо, мамо, мамо“. Присутні
під впливом цієї атмосфери і
собої співають. Співала ціла
„Діброва“. Симпатичний лі-
ричний баритон несе дещо
інший настрій пісню „Рідна
мати моя“. „Як ніч м'я по-
крити“ (дуєт: С. Федак і М. Бре-
здєн). Хорові ветерани Ко-
пур, Капусті, Пахолок, Бар-
тків, Сена і безліч число
інших членів з запалом під-
тримували співочу атмосферу.
Оркестра розпочинає, а даль-
ше безперестанно, стійкий
дух безсмертна українська
пісня. Зближався сумерк,
жаль розходитись. Гарний це
початок вакацій. Слідують
ранку залишаємо Дітроїт, з
найкращими споминами, а ве-
чером ми вже в домі о. д-ра
С. Нагаєвського в Кемдені. Н.
Дж., який запроваджує в го-
роху, знайшов час і для гос-
тей. Енциклопедії, наукові ма-
теріали і книжки у різних мо-
вах зраджують наукову атмо-
сферу. о. Сидор автор багатьох
праць, виховного і історично-
го характеру. За його опра-
цьованим появився остан-
ній „Історія України“ в ан-
глійській мові. Написана я-
сно, приступно і у цьому її ве-
лика практична вагість.

Стейт Нью Джерсі багатий
на курячі фарми. І так при-
сміно ствердити, що українці
з між ними конкурентами,
а це п. Кірик власник куря-
чої фарми 37,000-ої п. Коба-
са, у якого гостинному домі
ми мали змогу, зазвичай пере-
бувати там мої мами і віт-
чима, перебувати — власник
кур'ячої фарми з 10,000 курей.
Хоч приміємо і цікаво було,
на фармі, корити віддіати
Нью Йорк, храм св. Юрія,
„Арку“, „Сурму“, піти до сла-
вного „Radio-Sing“, огляну-
ти технічні новості. В корот-
кому часі ми вже любосомо
гамором великого Нью Йорку,
полюбили його темп. Гарна
погода заманила поїхати на
океан, до Атлантик-Сіті, до
Овшин Сіті, до Тамс Рівер.
Кортити покататися в солонім
океані, побачитися з вітри-
ними морськими філіями. Сон-
це, вітер і солона морська во-
да заманюють вас до себе і
ви без опору віддаєтесь їм.
Дім павства Антона і Марії
Сокіл — Рудницьких у Тамс Рі-
вер гостям радіє. Симпатичні
сини, сходяча пісничина зор-
я Роман Рудницький і його
брат вільночелст займають-
ся моїми співтоваришами Го-
рем і Тетяною, а ми з друзи-
ною оглядаємо велику музич-
ну бібліотеку, прослушуємо
тепій славної „Послання“ д-р
А. Рудницького, яке з вели-
ким успіхом було виконане
перший раз у Філадельфії і
Нью Йорку в часі Шевченків-
ських святкувань. Твір вели-
кої музичної форми, оригна-
льний у музичних сполучен-
нях і задумах, оперний на укра-
їнській тематиці, робить на
слухача незабутнє враження.
Гідне відзеркалення тексту
генія Тараса Шевченка.

Всі майже хори Америки
припинили працю на Кобзарівці,
хор „Кобзар“ у Філа-
дельфії, по 2-тижневих феєрих
знова співає. Маючи нагоду
бути на пробі хору, я зробив
це з присміткою, тим більше,
що диригент хору радо запро-
сив мене. Хор Кобзар, як хо-
рен інший хор в Америці чи
Канаді, має у своїй репер-
туарі велику музичну твор-
чість („Радуйся, ниво“ — М. Лисен-
ка, „Послання“ д-р А. Ру-
дницького, Кантату „Бють по-
роги“ М. Лисенка, оперні хори
західних композиторів і
псалми Д. Бортнянського) і
у цьому його велика заслуга,
головно їх диригентів. Вока-
лістський склад хору сильний,
солісти кваліфіковані, жертвен-
ні і музикальна пильність да-
ють диригентів велику мож-
ливість. Голова хору В. Жи-
лавий на зміну з підписаним
висловили бажання обміню-
ватись концертами в найближ-
чій будучині. Управа хору
довголітня секретарка хору
п. Ільницька і симпатичні ха-
рактеристики з їх диригент-
том і приступно на пробі
його дружиною п. Марією Со-
кіл творять високоартістич-
ну мистецьку одиницю, чим на-
певно гордяться українці Фі-
ладельфії в першій мірі.

З гарними споминами зали-
шаємо Філадельфію, щоб в
короткому часі любуватись
красою гір в околицях Ган-

теру і Лексінгтону в Кетенд-
льських горах. Вузькими стрі-
мками доріжками з'їжджаємо
до центру українського жи-
ття — Кобзарівки і Нікфор-
дівки. В суботу 18 серпня не-
ке саято у Гантері. Пресса.
Кар Йосиф Шмондир при-
співучасті численного Духо-
венства посвятить новозбуду-
вану у гудульському стилі ук-
раїнську церкву на площі у
лісі, яку безкомпромісно від-
дали павство д-р Макаренків.
Ця небуденна подія стягнула
маси українців з усіх усюдів.
Прекрасна сонячна погода.
Всесвітній і поблагословив
день і тих, що на його честь
завидали цю святину.

Під час Служби Божої на-
хнено співав хор ім. Митропо-
літа Шептицького ім. Нью Йор-
ку, під проводом ідейного і
працьовитого диригента Р. Ле-
вицького, відомого баритона
соліста і бандуриста. При-
расою хору є гарні солісти:
тенор О. Богачевський, і со-
пран О. Карпенко. Молодий же
хор. Осейно 1961-го року за-
дали ініціаторами (Е. Мака-
р, З. Глоуяк, і М. Кулинич)
зосереджено і оформлено во-
го, надаючи назву хору ім.
Митрополита Шептицького.
При спільній послідовній пра-
ці цілого хору і його дириген-
та у короткому часі живило
великий репертуар, голов-
но релігійного змісту, і за це на-
вряджиться усім публічне при-
знання.

По Службі Божій відбувся
святоточний бенкет у приміщен-
ні П. Кобзаря з виступом
хору і з відповідними святот-
ними промовами. Сумерк на-
лягав на мальовничий гірсь-
кий краєвид навколо Гантеру.
Гамірно на Кобзарівці і по-
близких численних українсь-
ких домах. Приміємо і тихо
на Нікфорді. Тут стрі-
ну, я між іншим, мгр. Л.
Крушельницького з його сим-
патичною дружиною. Відразу
приступав до теми. Про
працю і плани хору „Трембі-
та“, про відношення і зобо-
в'язання П. Супроти (Союзу
Українських Хорів Америки)
про можливість приїзду хору
до Нью Йорку з власним кон-
цертом, про будучий конкурс
хорів з рамені СУХА і т. д.

Де не глянеш, всюди знай-
деш обличчя Чортків, Тер-
бовля, Львів, Відень, Карл-
сфельд, Мюнхен, Берхтсга-
ден — Бремен — Нью Йорк, Фі-
ладельфія, Торонто, Шікаго
— Дітроїт. Відомий музико-
лог д-р Зіновій Лиско зі
своєю дружиною також взяв
участь в гантерській святі.

Пані О. Соєвська з Нью
Йорку організує з'їзд Чортків-
щини і суміжних повітів. Ві-
дчислє відомих асів з різних
порівнячків нашого життя, уро-
дження згаданих повітів. Як
уроженець Чортківщини му-
шу теж підпорядкуватися при-
писам енергійної ініціаторки.

Пані І. Савицька впіла зор-
ганізувати прекрасний гуцу-
льський кутюк на Кобзарівці,
щоб заспокоїти мистецькі ви-
моги приїжджених прогульов-
ців. П. син Роман філімус за-
мітних гостей, а тут так ба-
гато. Збирається видати укра-
їнський музичний лексикон,
вступає в слід свого покій-
ного батька Р. Савицького.

Едвард Козак розмалював
стилево стіни у гостинній
новозбудованого мотелю. Усі
професії стався замаркува-
ти своїм мистецтвом пейзаж.
Чомусь поминув диригентів.
На образці, де мистець Ми-
хайло Мороз темпераментно
заспіває (правдоподібно) „В
гаю зелений“ припадає б
якись диригентський палець,
щоб маестро дотримувався
ритму.

Вечером була запланована
для молодих забава з танца-
ми у великому українському
готелі у Лексінгтоні побли-
з Гантеру. Не адлаось! Мо-
лодь німитувала такі на
Союзники, мовля „Нема то-
як на Союзівці“. Раннім ра-
ком прощався чудові околиці
Гантеру, шераз пройдемо
побли прекрасної новозбудова-
ної церкви, нового центру
українського життя, забира-
ючи зі собою багаті змістом
переживання, джерело спо-
мина.

О. Гайсман

ПРОРИВ МОЛОДІ

(Репортаж із VII Спортивних Ігор на Союзівці)

(5)

Три розчарування поста-
чи Р. Смал („Черник“), То-
рас Децик („Львів“ — То-
роно) і чемпіон Віктор Гер-
льїнський (КЛК). Перший із
них віддав уже в восьмій фі-
налу проти Тимкова. Діагно-
за: Смалеві атаки заздала
швидко, зам'як. Торонто-
Децик, який своєю блиску-
ю грою проти Герльїнсько-
го в минулому році, заставив
нас був присягати ревелції!
— Дециковий окремий підна-
головок, цього року грав не-
концентровано, хаотично, не-
спокійно. Вислід: поразка
проти „фрешмена“ Тимкова.
Так само, від першого удару
ракеткою по м'ячі, видно бу-
ло, що цюгоричний Герльїнсь-
кий „не той самий“, що був
рік тому: тоді доводилося
— тепер грав спутано,
без сили й швидкості м'яча.
Вдар з бекенду доходячи
ракеткою до середини корту, за-
галі — більше рухів-анімацій
ракетки, ніж сили м'яча. Сав-
чак мав час устатитися і...
ждати на атаки Герльїнсько-
го, які, за п'ятим шостим
ударом, кінчалися в сітці.
Програвши першого сета 3:6
і програючи другого 1:5, Гер-
льїнський ніби нарешті отя-
мився і, замість для суперни-
ка, почав грати для себе. Але,
заклавши одного гейма, вдав-
ся знову в розпачливі атаки і,
при стані 15:40, невдоволені
рішенням судді, останній м'яч
сил стрілив у сітку. І тим од-
ним — єдиним ударом втратив
більше, ніж за десять програ-
них змагань: чемпіонської
корони в такій спосіб переда-
ти не можна. Во спорт с
спорт, читай: проба харак-
теру. На плюс Герльїнському
треба зарахувати, що, негай-
но після свого нещасного фі-
нального жести, він гарче
гратулював своєму перемож-
цеві й „вирівняв рахунок“ із
суддею змагань.

Півфінали.

Хто може, може до розчару-
вання зарахувати й минулоріч-
ного спеціаліста „циканію“
(машиннало відбивання
м'яча) Олександра Оліничу
(„Трибу“ — Філадельфія).
Але пізніші гри його пере-
можили — Лева Воробкевича
(„Черник“ — Дітроїт) ви-
нишли, що справа була не в
слабкій грі Оліничу, тільки в
сильній — Воробкевича. Со-
лідно підтримували Воробе-
вич нарешті нагадав свій три-
дтий довг супроти свого іме-
ня (Лев) і односторонній довг
супроти Оліничу, з яким ми-
нулому року мав стільки кло-
поту. Після падіння Герль-
їнського дитроїтчанин звів
свою велику шансу й істинно-
лепним скоком кинувся на
свою першу жертву. З бойов-
ним гаслом: не дати суперни-
кові прийти до себе! — Во-
робкевич у черговий раз ви-
став одного швагра 6:1, 6:2,
а в півфіналі другого — Тим-
кова 6:0, 6:2.

В другому півфіналі, після
перемоги Шіляна над Марке-
вичем, стрінулися Шілян і
Савчак. То була найкраща
партія цьогогорічного турніру.
З одного боку „лінейнер тені-
су“, зі своєю кришталічно-чи-
стою конструкцією фігур і лі-
ній — з другого боку борець,
що всі ці творива намагався
зникнути й, на кінець місце, збу-
дувати (практичний) будів-
лю власної перемоги.

З уваги на ніч, що запада-
ла, змагання при стані 7:5,
4:6 і 6:6 перервано. На дру-
гий день догровку взяв Ші-
лян (сет 9:7), проте і головний
суддя — В. Рак і автор цих
слів і багато інших глядачів
спонтанно вилізли на корт,
щоб гратулювати обидвом
молодим за справжній спор-
товий „білий пир“.

Холод на Союзівці.

За несподіванку в турнірі
подбала на другий день (у
неділю) й природа. Тому, що
дош, після двох останніх мо-
крих турнірів, несподіванкою
не міг бути, природа принесла
тенісистам холод. Автор
цих рядків сидів і тусувався
в тенісовому строї цілу днину,
проте з 3 місяця не рухався,
щоб не втратити ні одної гри,
і щоб не сполонити спасен-
ного холоду, який, за два га-
рантував жваві змагання, а
вночі — панський сон.

О год. 10-й провідник і суд-
дя, інж. В. Рак, офіційно пе-
рервав змагання й наказав при-
сутніх до участі в Бого-
службі.
Який чудовий образ новіт-
ньої живої церкви серед при-
роди!... Дерев'яна каплиця, в
якій відправляв Службу Бо-
жу духовник, а вірні — на-
дворі: на штурованій площі
перед каплицею й теи, піво-
лом, між деревами. Мамами й
воломками цитувать серед сме-
рих жіночі капелюхи й шю-
ино ці пункти зачепу дозво-
ляють спостерігати м е ш
барвних чоловіків, що „закла-
скаються“ між деревами. Тут і
там була постать тенісис-
та, просто з корту, — з раке-
тою в руці. Всі присутні кля-
кають і білі постаті клякають,
на ракетку сперлися (на дав-
ніх малюнках так коліс во-
ли на шаблон-меч спіралася).
Грунтують каміни в голі колі-
на спортивців, проте білі по-
статі не підводяться швидше
інших. А збоку, поруч капли-
ці жіночий хор співає, і спів
його чистий і могутній.

День жінок і юнйорів.

Не зважаючи на бої й не-
сподіванки в категорії чолові-
ків, неділю сміло можна вва-
жати днем жінок і юнйорів,
які нарешті приїхали з Іст
Четгеу.

Серед жінок Ірина Стецик
(„Львів“ — Торонто) пере-
могла І. Купчинську (КЛК)
6:1, 6:2. Андрія Кейбіда („Со-
юзівка“) — все ще дуже жа-
вау й заязую „нашу Мері“ —
Марію Душинку („Союзівка“)
6:3, 4:6, 7:5, копія Кейбіда —
Ляриса Гук з „Чарнової Січі“
— Тамару Вишвану (КЛК) 6:2, 4:6, 6:4, а Данута
Жаровська („Львів“ — То-
роно) — Ярославу Павлічку
(КЛК).

В півфіналі Ірина Стецик
так заімпонувала своїм супер-
ниці, Лярисі Гуку, що ця після
гри заявила: „Пані Стецик
так гарно грає, що я забула
рахувати пункти“. Честь і

(Продовження буде)

Китайські комуністи не відмовляються
від воєнної програми

Гонг Конг. — Коому-ки-
тайський прем'єр Чу Ен-Лай,
промовляючи на великому
прийнятті в наведер'я 13-их
роковин захоплення комуні-
стами влади в Китаї, заявив,
що „ніхто не зможе прихис-
ти нас зміняти наше справед-
ливе становище в міжнарод-
них справах“. Яке це „спра-
ведливо“ становище — Чу Ен-
лай негайно пояснив, лаючи
не тільки „імперіалістичних
реакціонерів“ різних країн,
але також „ловитів ревізю-
ністів“, які ніби „ведуть без-
перервну кампанію, щоб ізо-
лювати Китай і спонукати його
до зміни становища“. Чу
Ен-лай пояснив далі, що ки-
тайські комуністи надали вва-
жальо, що політичні, а не
господарські справи повинні
стояти на першому місці всіх
комуністичних нарад та що
задаванням комуністів є далі
активно підтримувати „визво-
льні війни“ — розуміючи під
цим комуністично-діривні ак-
ції і партизанки, як на Кубі,

слава юній Гуківій за таку
чисту поставу супроти спор-
ту й суперниці!...

В другому фіналі в тако-
му ж відношенні (6:0, 6:2) А.
Кейбіда, анемілізувала Жа-
ровську.

В турнірі юначок Слава
Павлічка перемогла Лярису
Гук, але потім, недиспонува-
на, відступила в другому сеті
фіналу проти Кейбіда (стан
6:2, 3:0 для Кейбіда). Коли
потім Павлічку в цій катего-
рії дискваліфікували, й її гру
уважано, переможцем про-
голошено Кейбіду. (Чому не
було фінальних змагань Л.
Гук — А. Кейбіда?...)

... Та вислід фіналу жінок
ні в якому разі не протиро-
чить сенсові наголовку цього
репортажу. Своєю перемога-
ми над Марією Душинку і Да-
нutoю Жаровською юна А.
Кейбіда докладала й від себе
цеголку під будову нашого
твердження про „прорив мо-
лоді“. При тому слід не за-
бувати, що ця змагання в да-
ному випадку переступила
вікову межу — як юнйорка
змагалася проти дорослих.
Коли в фіналі, проти знаме-
нітої І. Стецик натрапила —
може аперте в житті — на за-
важку перешкоду й залама-
лася, то це не дивина. В пі-
фіналі чоловіків учорашній
юнйор Ярема Тимків зазнав
тієї самої долі!...

В відношенні до чоловіч-
их юнйорів, з уваги на малу
кількість змагань, пересуне-
мо границі віку доросту з 15
до 16 років життя, залишаю-
чи ділазон старших юнйорів
в межах 16—18 рр.

Під несприятливі Івана
Дурбака („Союзівка“) коро-
лем в обидвох категоріях був,
самособою, Андрій Попель
(„Львів“ — Клівленд). Йому
серед старших юнйорів про-
бували ставити чолу, М. Ках-
никевич („Союзівка“), в пі-
фіналі Ярема Бабій („Союзів-
ка“), а в фіналі В. Олексієн-
ко („Черник“), проте всякий
опір був зламаний, і високи
перемоги запевнені. (Ках-
никевич програл 2:6,3:6, Бабій
6:8, 0:6, а Олексієнко 3:6,
0:6). Коли до цього додати,
що в фіналі доросту цей же
Андрій Попель переміг Ро-
берта Кейбіду, який ввели-
зував М. Душинку, звания
абсолютного чемпіона юнйорів
УСІАК 1962 для А. По-
пеля не підлягає ніякій дис-
кусії.

В турнірі олдбоек автор цих
рядків в зустрічі проти зна-
менитого д-ра В. Гука мусів
більше дбати за збереження
стилістичного обличчя, ніж за
вислід. Після обіді цей же
д-р Гук ввелизував Р. Рако-
віч 6:4, 6:3, а Константин
Бень (КЛК) Теодора Сту-
ницького („Coid“) — Сира-
кюзів) 6:4, 1:6, 6:1.

(Продовження буде)

MARKA Company
REPRESENTATIVE STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3555 New York City

НАГНОВИШ ПЛАТІВКИ:
„ЗНОВ У ЛЬВОВІ“ (ч. 838).
„БІЛІ ТРОЯНДИ“ (ч. 839) —
легка музика і спів, донго-гра-
ючі. — Ціна: по дол. 4.95.

FISH

SCHALLER & WEBER
"THE HOUSE OF QUALITY"
1654 2nd Ave., New York
28-28 Steinway Ave., Astoria
56-54 Myrtle Ave., Ridgewood
310 Front Street, Hempstead
41-06 Main St., Flushing, L. I.

ALBERT MAIER, Inc.
PORK STORE

Найліпше ВЕРПРОБЕ М'ЯСО
І М'ЯСНІ ВИРОБИ.
Гуртовий і дрібний розпродаж.
1927 Washington Avenue
BRONX 57, N. Y.
TRemont 8-8193

LUNCH, SANDWICH
TRADE

Відкрито 6 днів.
Ч